

Avdelning
Analysavdelningen
Handläggare
Sofia Berlin Kolm
08-563 085 21
Sofia.berlin.kolm@uka.se

Datum/ löpnummer 2020-10-06 / 52-170-20

Universitetskanslersämbetets statistiska analyser är en av formerna för att löpande redovisa utvecklingen inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Analyserna innefattar även utvecklingen inom personalområdet och högskolans ekonomi.

Rekryteringen till högskolan - i riket och per län och kommun

Av alla i årskullen som föddes 2000 började 12,7 procent högskolestudier till och med 2019 det vill säga det år de fyllde 19 år. Det är 0,1 procentenheter högre än året innan. Av de som föddes 1995 hade 42,9 procent börjat en högskoleutbildning senast vid 24 års ålder. Det är en minskning med knappt 2 procentenheter sedan året innan.

Här redovisar vi andelar av alla individer i en årskull som påbörjade högskolestudier senast uppföljningsåret 2019, totalt för riket samt uppdelat på län och kommuner. De senaste uppgifterna gäller de som föddes 2000, 1998 och 1995 och som alltså var 19, 21 och 24 år 2019. I analyserna tillhör individerna det län och den kommun där de var folkbokförda vid årets slut det år de fyllde 18 år.

Eftersom det senaste uppföljningsåret är 2019 kan uppgifterna som presenteras här inte användas för att undersöka effekterna av coronapandemin på andelen som börjar högskolestudier. Med nästa års uppgifter kommer vi däremot att kunna göra det.

Andelsuppgifter, både från de senaste och från tidigare årskullar går att ladda ner **här**.

Andelen som påbörjade högskolestudier direkt efter gymnasieskolan är oförändrad jämfört med föregående år

Av alla som föddes 2000 började 12,7 procent en högskoleutbildning till och med 2019, vilket är 0,1 procentenheter högre än året innan (se Figur 1). Det är lägre än i årskullarna som föddes i början av 1990-talet – ungefär 15 procent av de som föddes mellan 1990 och 1994 påbörjade högskolestudier senast vid 19 års ålder. Efter 1994 har det däremot varit en nedåtgående trend, som senaste året planade ut.

De flesta som börjar en högskoleutbildning gör det efter 19 års ålder. Om uppföljningstiden utökas till två år, dvs. till det år man fyller 21, sker en rejäl ökning. Av de som föddes 1998 påbörjade 32,7 procent högskolestudier senast vid 21 års ålder, vilket är en dryg fördubbling mellan 19 år till 21 års ålder. Det är en svag ökning jämfört med föregående år.

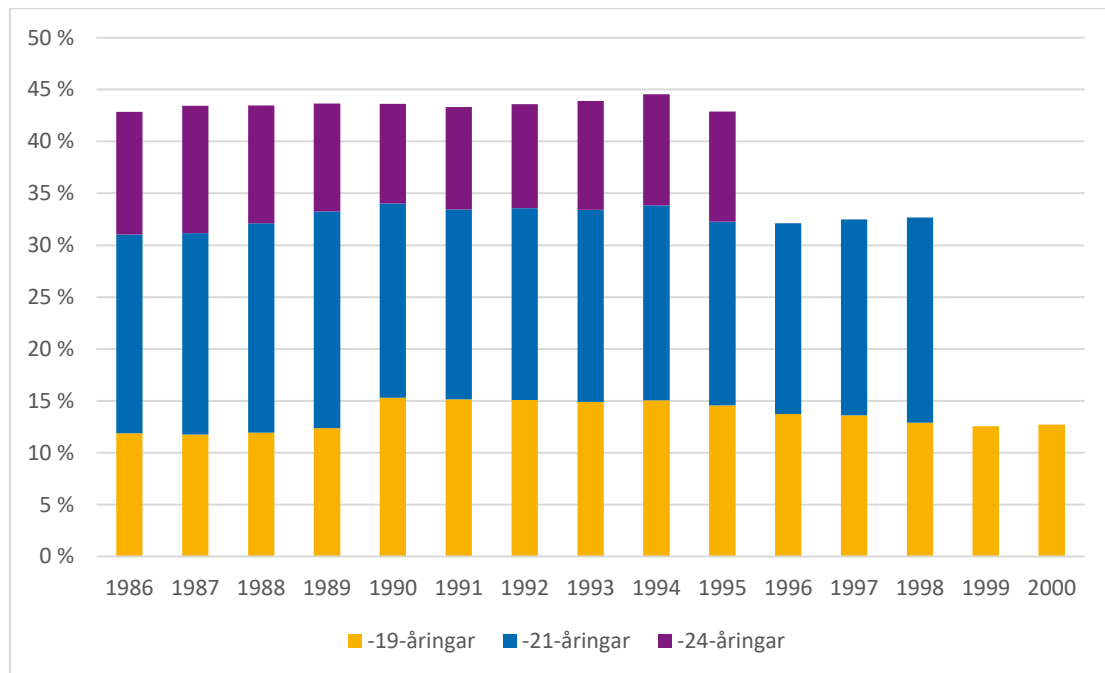
Om uppföljningstiden utökas till fem år dvs. till det år man fyller 24 år, ökade andelen till 42,9 procent bland de som föddes 1995. Det är en minskning med knappt 2 procentenheter jämfört med året innan och det största tappet den senaste tioårsperioden. Det har dock varit mycket små förändringar över tid – för årskullarna som föddes mellan 1986 och 1995 har andelen som påbörjade en högskoleutbildning senast vid 24 års ålder varierat mellan 42,9 och 44,6 procent. Den högsta uppmätta

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

andelen den senaste tioårsperioden var i årskullen som föddes 1994, alltså föregående år.

Figur 1. Andelar i årskullarna födda 1986-2000 som påbörjade högskolestudier senast vid 19, 21 och 24 års ålder

Kvinnor påbörjar högskolestudier i högre utsträckning än män

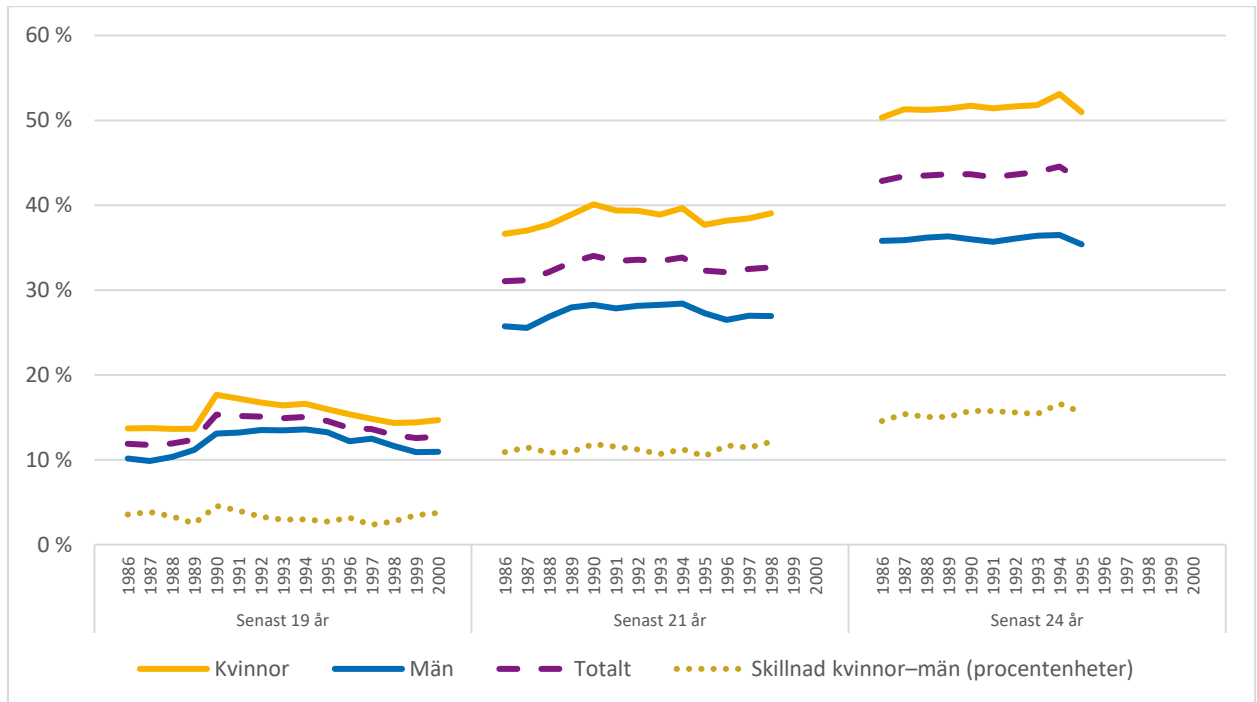
I årskullen som föddes 2000 började 14,7 procent av kvinnorna en högskoleutbildning till och med 2019. Motsvarande andel bland männen var 10,9 procent (se Figur 2). Jämfört med den föregående årskullen ökade andelen bland kvinnor med knappt 0,3 procentenheter, medan den var oförändrad bland männen. Det innebär att könsskillnaden ökade i den senaste årskullen jämfört med den föregående från 3,5 till 3,7 procentenheter. Det är fjärde året i rad som vi ser att skillnaden mellan kvinnor och män ökar.

Med stigande ålder ökar den här könsskillnaden. I årskullen som föddes 1998 började 39,0 procent av kvinnorna och 26,9 procent av männen en högskoleutbildning senast vid 21 års ålder, vilket är en skillnad på drygt 12 procentenheter. Könsskillnaden var ännu större bland de som började högskolestudier senast vid 24 års ålder. Bland kvinnorna var den andelen 51,0 procent, jämfört med 35,4 procent bland männen. En skillnad på knappt 16 procentenheter.

Datum
 ÅÅÅÅ-MM-DD

 Reg.nr
 123456789

Figur 2. Andelar kvinnor och män i årskullarna som föddes 1986-2000 som påbörjade högskolestudier senast vid 19, 21 och 24 års ålder samt skillnaden mellan kvinnor och män (procentenheter).

Stora skillnader mellan länen och kommunerna

I Tabell 1 (se tabellunderlaget längst ner på sidan) redovisar vi andelar av årskullarna födda 2000 och 1995 som påbörjade högskolestudier senast 2019, totalt för båda könen och för kvinnor och män, för samtliga lään. I Tabell 2 redovisar vi de tio kommunerna med högst och de tio med lägst andelar. En komplett lista med andelsuppgifter för alla kommuner i Sverige finns i Tabell 3.

Uppsala kommun hade högst andel som påbörjade högskolestudier senast vid 19 års ålder, 19,5 procent, följt av Stockholms lään, 15,3 procent och Skåne lään 14,9 procent. Lägst andelar hade Gotlands lään och Jämtlands lään där 3,7 respektive 5,6 procent hade börjat högskolestudier uppföljningsåret 2019.

Stockholms lään hade högst andel som började högskolestudier senast vid 24 års ålder, 50,1 procent, följt av Uppsala lään 47,0 procent och Skåne lään 44,3 procent. Lägst andelar hade Jämtlands lään, 33,5 procent, följt av Norrbottens lään, 33,8 procent och Gotlands lään, 34,2 procent.

Andelen per årskull som började högskolestudier skiljde sig i hög grad åt mellan landets kommuner (se Tabell 2 i tabellunderlaget längst ner på sidan). Här är det dock viktigt att tänka på att många kommuner har få invånare i vissa årskullar, vilket gör att andelsuppgifterna i de fallen blir osäkra och bör tolkas med försiktighet. Av det

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DDReg.nr
123456789

skälet har vi i samtliga tabeller markerat andelar som är baserade på ett individantal som är 100 eller färre i kursiv stil och grått.

Av alla kommuner var andelen som började högskolestudier senast vid 19 års ålder högst i Knivsta kommun i Uppsala län, 26,6 procent, följt av Lunds kommun i Skåne län, 26,5 procent och Uppsala kommun i Uppsala län 23,9 procent (se Tabell 2). Låga andelar fanns till exempel i Norsjö kommun och Bjurholm kommun, båda i Västerbottens län, och i Pajala kommun i Norrbottens län. Andelsuppgifterna är dock osäkra eftersom de är baserade på få individer. Det gör att variationen mellan åren kan vara stor.

Danderyds kommun i Stockholms län hade högst andel som började högskolestudier senast vid 24 års ålder 78,9 procent, följt av Lidingö kommun i Stockholms län, 70,9 procent och Lomma kommun i Skåne län 70,7 procent. Låga andelar hade till exempel Åsele kommun i Västerbottens län och Ljusnarsbergs kommun i Örebro län. På grund av att andelarna är baserade på få individer är de osäkra.

I samtliga län och i den absoluta majoriteten av kommunerna började kvinnor högskolestudier i högre grad än männen. Se tabellerna för mer detaljerad information om könsskillnader.

Information om uppgifterna i denna analys

Uppgifterna som vi presenterar här baseras på information från Universitets- och högskoleregistret samt registret för totalbefolkningen hos SCB och tas fram årligen på uppdrag av Universitetskanslersämbetet. I uppgifterna ingår även studenter som påbörjat högskolestudier utomlands baserat på uppgifter som finns i CSN:s register. Uppgifterna som presenteras är andelen som påbörjat högskolestudier av samtliga folkbokförda individer. Utgångspunkten för de geografiska uppgifterna är den kommun och det län där individerna var folkbokförda i december det år de fyllde 18. Därefter följs individerna till och med det år de fyllt 24, i de fall det är möjligt. I vissa kommuner är antalet ungdomar lågt, vilket gör att små förändringar kan få stor påverkan på andelarna. Kommuner där antalet individer var färre än eller lika med 100 har därför markerats särskilt i tabellerna.